Nr. 181. Poniedziałek 9. Sierpnia 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr
Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Inscrcya od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 7. sierpnia. Dnia 7. sierpnia 1852 wyszedł w c. k. galicyjskiej drukarni rządowéj i został rozdany XXI. zeszyt z roku 1852 dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Lwów, 10. lipca. Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem Ottona *Honnamon*, c. k. nadradzcę finansów przy krajowej Dyrekcyi finansów w Siedmiogrodzie jako kawalera ces. austr. orderu korony żelaznej klasy III., stósownie do statutów tegoż orderu wynieść najłaskawiej do stanu rycerskiego cesarstwa austryackiego.

Lwów, 10. lipca. Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem Eliasza *Novakovic*, c. k. pensyonowanego kapitana wynieść najłaskawiej do stanu szlacheckiego cesarstwa austryackiego z przydomkiem „de Gjuraboj."

Sprawy krajowe.

(Solno-siarczane źródło mineralne w Podzamczu obwodu Jasielskiego.)

Lwów, 6. sierpnia. Kilku praktycznych lekarzów w zachodniej części tego kraju koronnego zwróciło w ostatnim czasie uwagę swoją ku zimnemu solno-siarczanemu źródłu w *Podzamczu* odległym o milę drogi od miasta obwodowego Jasła. — Gdy według zasięgnionego zdania znawców uregulowane therapeutyczne używanie Podzameckiego źródła mineralnego w różnych cierpieniach chronicznych sfery reprodukcyjnej obiecuje pomyślne skutki, przeto rząd krajowy pozwolił publiczne używanie wspomnionego źródła służącego w pewnych przypadkach także do wewnętrznego użytku, tudzież otwarcie urządzonego już tymczasowo zakładu kąpieli, i oraz rozporządził, ażeby przez odpowiednie urządzenia ułatwiono należyte używanie tego źródła mineralnego i postarano się o zwykłe potrzeby, niemniej o wygodę tamtejszych gości kąpielowych.

Lwów, 6. sierpnia. Szesnasta lista składek na Zakład naukowy gospodarski, po dzień 6. sierpnia 1852 r. zebranych.

I. W kancelaryi Towarzystwa gospod. galicyjskiego.

A. Na gospodarstwo wzorowe: Pan Leopold hr. Starzeński, obwodowy Tarnopolski 25r., p. Jan Jędrzejowicz, właścic. Zaczernia, obw. Rzeszowskiego (bezzwrotnie) 25r.

II. Przez c. k. urząd obwodowy Tarnopolski.

a) Z kolekty c. k. komisarza obw. pana Fryderyka Kerka: P. Jakób Czosnowski, właściciel Horodyszcza 25r, p. Roman Morawski, właśc. Berezowicy małej 5r — *b)* Z kolekty mandataryusza w Skorykach Ferdynanda Daszyńskiego: Pan Antoni Delinowski, adwokat krajowy za Skoryki i Pieńkowce 2r.30k., p. Teofil Jordan, właścic. Nowegosioła 2r., Jxdz. Stefan Kaczala, Paroch. gr. kat. w Szełpakach 30k.

B. Na szkołę bezzwrotnie: Pan Antoni Delinowski, adw. kraj. za Skoryki i Pieńkowce 2r.30k., pp. Kajetan Jordan z Nowegosioła, Franciszek Skrzyński, dziedzic Szeipak, Abisz Perlmutter, dziedzic Terpiłówki i Ferdynand Daszyński, mandataryusz w Skorykach po 1r., pp. Czerwiński w Skorykach 40k., Jxdz. Stefan Kaczała, Paroch. obr. gr. kat. w Szełpakach i Józef Herasymowicz, Paroch gr. kat. w Terpiłówce, Wolf Rosenberg w Nowemsiole i Gabryel Friedmann w Skorykach po 30k., Lieber Reitzenbein w Szełpakach, Chaim Rechel w Hołoszyńcach i Wolf Peretz Mander w Skorykach po 20k. i Mojżesz Han tamże 10k. — *c)* Z kolekty P. Pazowskiego mandat. w Płotyczy: Pan Dawid Breitenbaum, dzierzawca w Ihrowicach 4r., — *d)* Z kolekty p. Ludwika Janorzewskiego, mandat. w Kołodziejówce: Gmina Kołodziejówka 7r.48k., gmina Panasówka 2r.32$^2/_4$k., gmina Żerebki-królewskie 2r.42k., pp. Witalis Przysiecki 2r., Ludwik Janorzewski, mandat. w Kołodziejówce 1r.30k., Roman Kronn i Feliks Kwaśniewski po 1r. — *e)* Z kolekty p. Franciszka Fischera, c. k. komisarza obwodowego: Gmina Bogdanówka 12r.4k. — *f)* Z kolekty Magistratu kr. miasta Trembowli z pięciu list: I. lista. PP. Wincenty Stieber, prezyd. syndyk 5r., Lipnicki 3r., Cypryan Leszczyński, Olpiński, Gromnicki i Postępski po 1r., Lejzer Pfeffer, Aba Genzer i Józef Koffler po 20k., Mogielnicki 16k., Kirchner 12k., Dąbrowski, Dewicz, Ochrompski (nieczytelnie), Waśniewski, Damian Wasylecki, Brodecki i Effinowicz po 10k., Szczepański 5k. II. lista. PP. Icko Gross i Mojżesz Köpel po 1r.40k., Treidmann 2r.50k., Aszor Zelcer 1r.59k., Henryk Scheib 1r.10k., Gneissenegger 1r.1k., Gribson 50k., Berger 31k., Mikołaj Wagilewicz, Mojżesz Sobel i Grünberg po 30k., Dąbkiewicz, Waśniewski, Józef Gottwald, Michał Gottwald, Żołyński, Kümerl (nieczytelnie) po 20k., Sokołowski i Nowosielski po 10k., Krukowski 5k. III. lista. PP. Markus Rozenbaum 1r., Josel Drezdner 40k., Mendel Seidelmann 30k., Wolf Sommerfeld, Mojżesz Freihaus, Leib Cukermann, Jankel Kerbholz, Leib Bodian, Manes Gallner, Oszya Gross, Berl Genzer, Mojżesz Mendel-Malner, Jankel Brandes, Chaim Hahn, Aron Bitterfeld, Abraham Telzer, Nachmann Nussenbaum, Fajbisch Perlmutter, Schmul Kolin, Mortko Szwift, Chaim Podhorcer, Mendel Ploin, Efroim Weiser, Alter Türkel, Feibich Drezdner, Hersz Bodian, Szmerl Majsler, Szloma Wolfstein, Mojżesz Vogel, Mojżesz Glasner, Berl Tawetz, Henig Bodian, Josel Kerbholz i Chaim Stern po 20k., Mendel Brandes 15k., Szulim Potaszmann 10k., Alter Weiser i Osyasz Mojżesz Galner po 6k. IV. lista. PP. Lejb Afterbal 35k., Icyk Glazner 30k., Chaim Fuchs i Selig Osterzecer po 20k., Chaim Brun, Wolf Kolin, Mortko Galner, Szulim Kreisler, Salomon Fridman, Wolf Bunda, Naftaly Selzer, Dawid Rudolph i Aron Berger po 10k., Benjamin Fridmen, Izaak Pilisuk, Zharie Stern, Hirsz Szechter, Jakób Blumenkranz po 6k.; Mendel Gotelsman 4k. V. lista. PP. Jan Mandziewicz, Mikita Samołuk, Sebastyan Szczepański, Maciej Jastrzębski, Grzegorz Samołuk, Damian Wasylecki i Michał Bigorowicz po 10k.; Teodor Pasemczuk i Tadeusz Szczepański po 6k.; Petro Woronczi, Katarzyna Sklarczykowa, Eliasz Woźny, Anastazya Ostapowiczowa, Wacław Matelkiewicz, Jakim Siękowski, Józef Kościelski, Jakim Jacior, Korny Chołojowski, Andrzej Czorny, Hrińko Czorny, Jan Szczepański, Jan Jastrzębski, J. Jastrzębski, Tomasz Kołacz, Tomasz Zagórski, Onufry Mandziewicz, Marcin Kościelniak, Roch Nijakowski i Józef Krukowski po 5k., Jan Dąbrowski 3k.

W kancelaryi Towarzystwa gospod. galicyjskiego.

Pan Jan Jędrzejowicz, właściciel Zaczernia, obw. Rzeszowskiego 25r.

Suma szesnastej listy . . .	205 złr. 16$_2/_4$ kr.
Dodawszy sumę piętnastu poprzednich list .	14,514 złr. 37 kr.
Jest ogółem . .	14,719 złr. 53$^2/_4$ kr.
Z tego wypada na fundusz szkoły	1,998 złr. 52$^2/_4$ kr.
a na fundusz gospodarstwa wzorowego . .	12,721 złr. 1 kr.
Ogół funduszów jak wyżej . .	14,719 złr. 53$^2/_4$ kr.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Wiédeń, 5. sierpnia. Dzisiejsza „*Gazeta Wiédeńska*" zawiera w części urzędowej, co następuje:

Według najwyższego postanowienia z d. 24. z. m. mają c. k. zwierzchności policyjne organizowane pod nazwą „Starostw grodzkich" nazywać się odtąd „c. k. dyrekcye policyi."

(Dzieło p. t. Przechadzki naukowe czyli młody gospodarz wiejski i t. d.)

W artystycznym zakładzie M. Trentseńskiego w Wiédniu wyszło dzieło pod tytułem: „Przechadzki naukowe, czyli młody gospodarz wiejski, zbiór obrazów z objaśniającym textem ku rozszerzeniu naturalnych, ekonomicznych i technologicznych wiadomości między ojczystą młodzieżą."

Piérwsza część tego dzieła traktuje w obszernem i nauczającem zestawieniu o roślinach ekonomicznych, druga o roślinach jadowitych, trzecia o roślinach technologicznych, czwarta o owadach.

Każda tablica zawiera na białej półarkuszowej karcie kilka litografowanych i illuminowanych rycin roślin albo zwierząt w naturalnej wielkości, które doskonale są trafione, przytem nazwy odrysowanych przedmiotów w języku niemieckim, łacińskim, czeskim i węgierskim.

Do każdego zeszytu załączony jest cały arkusz albo pół-arkusza textu, którego część botaniczną wypracował zmarły kustosz przy c. k. nadwornym gabinecie historyi naturalnej L. Trattinik, a część zoologiczną teraźniejszy przełożony c. k. nadwornego gabinetu historyi naturalnej V. Koller.

Obadwa naturaliści dyrygowali także wypracowaniem tablic z rycinami.

Tablice rysował znany rysownik przedmiotów historyi naturalnej p. Sandler, który dostarczył także rysunków do dzieła Pohla o roślinach Brezylii.

Wydawca M. Trentsensky deklarował się na wypadek, gdyby dzieło jego zalecono w szkołach dla ludu, spuścić dotychczasową cenę zeszytu o sześciu tablicach z rycinami po 36 kr. w Wiédniu i przy obstalunkach u niego bezpośrednio zniżyć na 24 kr. Każdy zeszyt sprzedaje się także osobno, można także nabyć za 15 kr. po dwie kartek z rycinami na kartonie.

Wysokie ministeryum oświecenia upatrując w tych tablicach pożądany środek do podźwignienia nauki uzmysłowiającej i do rozszerzenia wiadomości w zawodzie historyi naturalnej, zalecilo to dzieło dla szkół elementarnych, a mianowicie tymczasem dla tych, w których niemiecki język jest językiem naukowym. Zwrócono także na ten środek przy wykładzie historyi naturalnej uwagę niższych gymnazyów i niższych szkół realnych.

Życzyć wypada, aby przynajmniej każda główna szkoła stopniowo sobie sprawiła zupełny egzemplarz tego dzieła, i aby szkoły niemogące nabyć całego dzieła, sprawiły przynajmniej niektóre zeszyty, n. p. rośliny jadowite dla użytku w wykładach naukowych. Właściwa wartość tego dzieła dla szkół ludowych zależy w charakterystycznych i trafnych rycinach, tudzież w bardzo stósownym wyborze przedmiotów. Text tylko co do zoologicznej części, t. j. 13. i 14. zeszytu stósowny jest także dla szkół ludowych; text zaś reszty 14. botanicznych zeszytów nie odpowiada celowi szkół ludowych, i pożądaną byłoby rzeczą, gdyby zdolni pedagogowie biegli w historyi naturalnej napisali nowy text botaniczny zastósowany do szkół dla ludu. *(L. k. a.)*

(Data statystyczne o spekulacyjnych i wzajemnych zakładach asekuracyjnych państwa austr.)

Wiédeń, 2. sierpnia. Wspomnione już kilkakrotnie „szczegóły w zawodzie statystyki“ zawierają zajmujące punkta o dobroczynnym wpływie spekulacyjnych i wzajemnych zakładów asekuracyjnych państwa austryackiego w najnowszym czasie. Według tych dat statystycznych wynosił w r. 1852 kapitał, za które towarzystwa spekulacyjne deklarowały się wynagradzać szkody, w ogóle 930,751.537 złr. W wynagrodzeniach szkód, indemnizacyach i premiach zapłaciły w r. 1850 towarzystwa spekulacyjne 1,034.174 złr., wzajemne 704.412 złr., przeto razem 1,738.586 złr. Gdyby jednak wszystkie budynki w monarchyi i wszystkie osobliwie na rzekach spławiane ruchomości i towary były asekurowane, natedy daleko mniejsze przypadały premie asekuracyjne, i więcejby czuć się dało dobrodziejstwo towarzystw asekuracyjnych. Co do siedmiu wzajemnych towarzystw zabezpieczenia od szkód ogniowych wynosiła w r. 1850 premia asekuracyjna za 100 złr. zabezpieczonego kapitału w Austryi poniżej Anizy 22 kr., w Austryi powyżej Anizy 9 kr., w Styryi, Karyntyi i Krainie 15 kr., w Tyrolu 18$^2/_4$ kr., w Czechach 29 kr. Dla Salcburga brakuje rachunków za rok 1850. Premia asekuracyjna była przeto najmniejszą w wyższej Austryi, nie osiągała bowiem nawet $^1/_6$ od sta, podczas gdy w Austryi poniżej Anizy wynosiła powyżej $^1/_3$, w Tyrolu blisko $^1/_3$, w Czechach, Morawii i Szlązku 1$^1/_2$ trzeciej części procentu. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 3. sierpnia. Komitet, któremu komunalna rada Preszburga poleciła ułożenie programu uroczystości dla przyjęcia Cesarza Jego Mości, wydał go teraz na widok publiczny. Najjaśniejszy Pan stanie dnia 13. b. m. w Preszburgu i zabawi tam aż do wieczora dnia 14. Z mających się odbyć uroczystości świetna iluminacya całego miasta dnia 13. wieczór zajmuje pierwsze miejsce. — Dnia 14. zwiédzi Cesarz Jego Mość po odprawionem *Te Deum* urzęda i publiczne zakłady.

— Ces. rosyjski poseł przy tutejszym dworze, pan baron Meyendorff uda się z końcem tego miesiąca w podróż do Petersburga ale tylko krótki czas tam zabawi, a na jesień powróci do Wiédnia.

— 4. sierpnia. Jak w mieście tak też na przedmieściach zajmują się wszyscy przygotowaniami na przyjęcie Césarza Jego Mości. Szczególniej wielkie przygotowania robią na przedmieściu Josephstadt, gdyż oświetlenie domów na Glacis będzie bardzo okazałe. Oczekują jeszcze doniesienia względem dnia i godziny przybycia Monarchy.

— Względem przyozdobienia i rzęsistego oświetlenia mostu Césarza Ferdynanda wieczór za powrotem Najjaśniejszego Pana, poczyniono ze strony rady komunalnej w porozumieniu z c. k. niższoaustryacką dyrekcyą budowniczą jaknajwiększe przygotowania. — Z przyczyny wykonania potrzebnych przygotowań na samem łożysku rzeki, będzie w dzień festynu także żegluga na Dunajowym kanale zamkniętą.

— Według *Gazety Zagrabskiej* przybył już w téj chwili Daniel Petrowicz zapewne do Montenegro. Później zamyśla on odbyć przejazdzkę po Serbskim kraju i księstwach Naddunajskich i zwiedzi Belgrad, a może i Zagrabie. Rosya miała przychylić się do jego i Czernogorców życzenia i pozwoliła mu, aby jako hospodar Czernogóry przybrał nazwisko kniazia. A że Daniel jest tylko świeckim rejentem, przeto są tu wszyscy bardzo ciekawi, kto otrzyma godność metropolity.

— Względem przywilejów stósownie do zawartego między Austryą i księstwem Liechtenstein cłowego i handlowego traktatu, postanowiono, że wszystkie przywileje, które na wyłączne użytkowanie z wynalazków, odkryć i ulepszeń bywają nabyte według praw austr., mają ważność także dla księstwa Liechtenstein, jednak profesyjne przedawanie tak uprzywilejowanych przedmiotów w księstwie Liechtenstein jest połączone z przestrzeganiem istniejących tamże praw przemysłowych. Mieszkańcy księstwa Liechtenstein będą we wszystkiem, co się tyczy uzyskania takich przywilejów, na równi z austryackimi poddanymi postawieni. Książęcemu rządowi w Vadutz będą przyznane względem uzyskanych przywilejów te same upoważnienia i będą nań włożone takie same obowiązki, jakie austr. prawa na namiestnictwa wkładają.

— Od kilku dni grasuje także w Gdańsku cholera. Pojawiła się najprzód między polskimi flisakami. W Berlinie nakazał magistrat tymczasowie urządzić dwa lazarety dla zapadłych na cholerę. *(Ll.)*

Wiédeń, 5. sierpnia. Jego c. k. Apostolska Mość przybędzie dzisiaj do Munkacza, gdzie na cześć obecności Monarchy przygotowano wielkie polowanie na niedźwiedzie. — Pojutrze dnia 7. b. m. przybędzie Najjaśniejszy Pan do Koszyc, gdzie poczyniono przygotowania do noclegu Jego ces. Mości. *(Ll.)*

(Pismo własnoręczne Jego c. k. apostolskiej Mości do F. M. L. hrabi Coronini.)

Temeswar, 1. sierpnia. Jego c. k. apost. Mość raczył do J. E. fml. wojskowego i cywilnego gubernatora hrabi *Coronini* wydać następujące pismo własnoręczne:

Kochany hrabio *Coronini!*

„Widziałem Się spowodowany ułaskawić przytrzymywanych w Lugos więźniów kryminalnych: Gyorgye *Azgur*, Damiana *Birejesko*, Dumitru *Mihok*, Pau *Szimu*, Michała *Orszler*, Gruja *Ambrus*, Pawła *Berlozsa*, Gyula *Szabeo* i Augusta *Büchel*, z opuszczeniem im reszty kary i polecam WMP. wykonanie tego rozporządzenia.

Hermanstadt, 24. lipca.

Franciszek Józef. *(W. Z)*

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Od wojskowego i cywilnego rządu w Węgrzech wyszło rozporządzenie, według którego wykonywana przedtem od dominiów a w części także od politycznej administracyi w sprawach gminy władza nadzoru i obrony nadal tylko od władz komitatowych w Węgrzech wykonywane będą.

— Dla c. k. urzędników w królestwie Kroacyi i Slawonii wyszedł przepis uniformowania. Główne części tego uniformu są, takzwana Surka (suknia mundurowa) według kategoryi służby różnego koloru, pantalony z rosyjsko-szarego sukna, topanki z żółtemi ostrogami; dla nakrycia głowy czapka z czarnego astrachanu, a orężem przy boku krzywa szabla.

— Komenda forteczna w Mantuy zapozwała dziesięć indywiduów, zawikłanych w odkryty niedawno spisek, między tymi trzech adwokatów do stawienia się przed c. k. wojennym sądem, gdyż w przeciwnym razie będą *in contumatiam* osądzeni. *(L. k. a.)*

(Korpus cywilnéj straży policyjnéj w Weronie.)

Werona, 30. lipca. Według urzędowego obwieszczenia w dzienniku *F. di Verona* rozpocznie swą czynność zacząwszy od 1. sierpnia b. r. korpus cywilnéj straży policyjnej (*Guardie di civili Polizia*), na którego czele stoi c. k. inspektor. Jak inspektor tak też straż będą nosić ubiór cywilny i będą mieć przy sobie tylko dla swojéj legitymacyi mosiężną blachę z wybitym na niej herbem cesarskim i z słowami „*Ordine Publico*“, któratο blachę w potrzebnym razie pokazywać mają. Korpus ten zostaje bezpośrednio pod rozkazami c. k. delegacyi growincyonalnej. *(W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Klausenburg, 2. sierpnia. Jego c. k. Apost. Mość opuścił dziś o szóstej godzinie rano Bistrycę, zwiedził w Dees i Szamos-Ujvar wojskowe i inne zakłady, a po czwartej godzinie przybył tu w najlepszem zdrowiu, gdzie w przyległej okolicy miasta niejaka część tutejszej wyższej szlachty i liczne banderyum obywateli czekali konno na przybycie Najjaśniejszego Pana i odprowadzili Go do Jego pomieszkania. — Właśnie o pół do dziesiątej wieczór powrócił Cesarz Jego Mość z przejazdki po ulicach iluminowanego jak najokazalej miasta; pojawienie się Monarchy obudziło wszędzie najżywsze okrzyki radości. *(L. k. a.)*

(Kurs wiédeński z 7. sierpnia 1852.)

Obligacye długu państwa 5% 97$^9/_{16}$; 4$^1/_2$% 87$^3/_4$; 4% 79$^1/_4$. 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% 58$^1/_2$. Losy z r. 1834 229; z roku 1839 140$^1/_2$. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1380. Akcye kolei pół. 2450. Glognickiej kolei żelaznéj —. Odenburgskie 131$^1/_2$. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 769. Lloyd 707$^1/_2$.

Hiszpania.

(Dziennik „Orden“ o teraźniejszym stanie Hiszpanii.)

Madryt, 23. lipca. Dziennik *Orden* zawiera artykuł o teraźniejszym stanie Hiszpanii: „Niechaj podróżny, który przeprawia się przez morze lub Piryneje, wstąpi na naszą ziemię, niech się przypatrzy spokojowi, postępom, poważaniu dla publicznych władz i ustaw krajowych, a wtedy zawoła: Tu panuje rząd, który bez nierozważnej popędliwości postępuje naprzód, który ludowi sprawiedliwość wymierza, który buduje bez burzenia, i jako drogą puściznę zachowuje katolicyzm, którym się od dawna nasze państwo odznacza i utrzymuje.“

(Wien. Ztg.)

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 31. lipca. Królowa i książę Albert odwiedzili we czwartek księcia Jerzego i w. księżnę z Meklenburg-Strelitz w Skanklin na wyspie Wight. Słychać, że królowa i książę Albert udadzą się temi dniami znowu na pokład swego parопływu i tym razem popłyną ku stronie wschodniej.

Hrabina Neuilly, książę i księżna Nemours i księżna Joinville znajdują się w kąpielach morskich w Teigemouth (Devonshire), gdzie ze trzy miesiące zabawią. Księcia Joinville spodziewają się tam dnia jutrzejszego.

Nowy parlament zwołany będzie jak sądzą, dopiero w trzecim tygodniu października. — Dwa lub trzy wybory nie zostały jeszcze rozstrzygnięte, lecz zestawiwszy obliczenia dziennika *Post* i *Herald* — 336 ministeryalnych i 317 liberalnych — z obliczeniem dziennika *Globe*, tedy jedno stronnictwo zrównoważy drugie. Kilka uzupełniających wyborów i kilka unieważnionych może nadać nieliczną większość téj lub owéj stronie. *(G. P.)*

Francya.

(Modyfikacya w składzie rady stanu.)

Paryż, 1. sierpnia. *Monitor* zawiera dzisiaj wielką modyfikacyę w składzie rady stanu. Dotychczasowi radcy stanu jenerał Allard, Boudet i Vuillefroy mianowani są prezydentami sekcyi, a mianowicie na miejsce wice-admirała Leblanc, który znowu wstępuje do czynnej służby marynarki, na miejsce pana Maillard, którego dymisyę przyjęto dla spraw wojennych i marynarki i na miejsce nowo-mianowanego ministra budowli Magne dla spraw budowniczych. Oprócz tego mianowano pięciu nowych radców stanu: Persil, de Cormenin, Cochelet, Maigne i Arrighi Marquiz de Padoue, mianowicie na miejsce trzech prezydentami sekcyi mianowanych i dwóch innych radców stanu Comudet i Giraud, którzy z rady stanu zupełnie występują. — Dwaj nowi radzcy Stanu Maigne i Arrighi, byli referendarzami (maitres des requetes) pierwszej klasy, trzech zaś, między którymi znany republikanin de Cormenin i dotychczasowy konzul jeneralny w Londynie Cochelet, wzięci są z po-za obrębu dotychczasowego składu. Nadto mianowano jeszcze trzech nowych referendarzy pierwszéj klasy i czterech nowych referendarzy drugiej klasy.

Kto sobie przypomni zdarzenia w procesie orleańskim, ten pozna w pomienionych modyfikacyach w składzie rady stanu zdarzenie polityczne. Rada stanu doznała znacznej puryfikacyi w duchu anti-orleanistowskim. Z ośmiu radców stanu, którzy wotowali za familią Orleańską, oddalono trzech: panów Maillard, Cornudet i Giraud, również i referendarza pierwszéj klasy Reverchon, który nieprzyjął funkcyi komisarza rządowego. Przeciwnie z ośmiu członków, którzy oprócz pana Baroche byli przeciw Orleanom, mianowano trzech: pp. Allard, Boudet i Vuillefroy prezydentami sekcyi, a komisarz rządowy Maigne został z referendarza pierwszéj klasy radcą stanu.

— Uroczystość dnia 15. sierpnia rozpocznie się odspiewaniem *Te Deum* w kościele św. Magdaleny. Na nabożeństwie obecny będzie prezydent republiki z swoim dworem i ministrami. — Dziś robią około restauracyi Tuileryów, chociaż jest niedziela. *(G. P.)*

(Uwagi Monitora przy sposobności uwiadomienia o mianowaniu pana Fould ministrem stanu. — Plan naukowy dla liceów.)

Paryż, 31. lipca. Senatora i dawniejszego ministra finansów p. *Achillesa Fould*, mianowano *ministrem państwa* w miejsce hrabi Casabianca. Tak się więc ukończyło przesilenie ministeryalne. Zdziwi to każdego, że kryzys ta postawiła u steru spraw znowu dwóch mężów, którzy wystąpili z ministeryum niemogąc pogodzić się z dekretem konfiskacyi majątku Orleanów. Trzeci nowy minister p. *Drouyn de l'Huys* będzie także niezawodnie w nowem ministeryum należyć do umiarkowanych. — *Moniteur* zamieszczając w *urzędowej* swéj części mianowanie p. Fould, dodaje następującą uwagę, która podobno nie wyszła jak zwykle z ministeryum państwa, lecz z wyższego rozkazu, inaczej bowiem wyglądałaby jako nauczka nie na swojem miejscu i nieproszone sprostowanie: „Dekret powołujący p. Achillessa Fould do ważnych funkcyi ministra państwa, uzupełnia skład gabinetu. Specyalnością wyborów chciał książę prezydent rządy swe ustalić i obrał w téj mierze środki odpowiedne duchowi konstytucyi. *Mamy więc nadzieję, że już nie tak prędko nastąpi znów zmiana osób, wzbudzająca tylko niepokój i opóźniająca wszystkie sprawy.*"

— Pomieniony dziennik urzędowy ogłasza w dalszym ciągu projekt p. *Dumas*, sprawozdawcy mianowanéj od rządu komisyi do ułożenia nowego *planu naukowego* dla liceów, który od ministra oświecenia otrzymał już zupełne potwierdzenie, i przedłożony został najwyższéj radzie szkolnej. Zatrzymano system podziału nauk na klasyczne i realne, począwszy od trzeciej klasy aż do wyższych. — Godziny szkolne zredukowano na 20 w tygodniu, niedziele i czwartki są wolne. *(G. Pr.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 3. sierpnia. Podczas wyborów do rad municypalnych okazała się przy końcu wielka oziębłość. Poczta amerykańska z d. 20. lipca donosi o nieporozumieniu z Anglią z przyczyny rybolostwa w Neufoundland. *(Abbl. W. Z.)*

Belgia.

(Zapowiedziane nadzwyczajne posiedzenia izb. — Wiktor Hugo.)

Bruxella, 1. sierpnia. Biura izb otrzymały uwiadomienie, aby były gotowe na 10. sierpnia, ponieważ się ma ogłosić nadzwyczajne posiedzenie izb. Zdaje się, że teraźniejsi ministrowie z wyjątkiem pana Tesch zostaną prowizorycznie na swoich posadach. — Wiktor Hugo odjechał wczoraj w towarzystwie swego syna Karola z Bruxeli, a z Antwerpii odpłynął do Londynu, zkąd się udaje na wyspę Jersey. *(P. G.)*

Szwajcarya.

(Przygotowująca się demonstracya w Bellinzona przeciw rządowi radykalnemu. — Książęta Orleańscy w Altorf.)

Berna, 28. lipca. Po demonstracyach w Munsingen, Posieux i Valengin nastąpi może wkrótce demonstracya w Bellinzona. I tutaj tak jak w tamtych miejscach idzie o wielką demonstracyę przeciw istniejącemu radykalnemu rządowi; a najlepszą sposobność podaje do tego przeciwnikom dekret sekularyzacyi, który niedawno wydała wielka rada kantonu Tessin. Zgromadzenie ludu w Bellinzona już jest rozpisane, i równocześnie zaproszona jest tamtejsza municypalność do udziału. Słychać jednak, że tego wezwania nieprzyjęła. — Deszcz pada tutaj bez ustanku. Wszystkie strumienie znacznie wezbrały, i Ren może wnet będzie stał tak wysoko jak w zeszłym roku.

Dnia 27. lipca przybyli obadwa młodzi książęta Orleańscy hrabia Paryża i książę Chartres z kąpiel Stachelberg z swoim guwernerem i pułkownikiem Bontemps do Altorf, gdzie ich z upragnieniem oczekiwała matka, księżna Orleańska Cała dostojna rodzina przenocowała w Altorf i odjechała dopiero 28. wieczór parowym statkiem do Luzern. *(P. Z.)*

Włochy.

(Pan Manzoni. — Uwagi dziennika „Bilancia" nad wydaleniem Gołowina.)

Turyn, 28. lipca. Według *G. di Venezia*, Manzoni, który w rewolucyjnej republice Rzymskiej piastował urząd ministra finansów, nadaremnie udawał się niedawno do Piemonckiego konzula na wyspie Korfu o widymowanie paszportu do Piemontu, teraz nie lepszego doznał skutku u prezydenta ministrów Massino d'Azeglio. — Rząd Piemoncki nie chce dać stolicy apostolskiej żadnego powodu do nieukontentowania.

Gwardyę narodową w S. Giorgio Canavese rozwiązano na rozkaz ministeryum.

— Wydalenie redaktora pisma *Journal de Turin*, Gołowina, spowodowało dziennik *Bilancia* do następujących uwag:

„Wydalenie dziennikarzy, którzy równocześnie są emigrantami politycznymi, przybiera dla prasy groźny charakter. Redaktor republikańskiego w Sabaudyi wychodzącego pisma, *il Patriota Savoiardo* otrzymał rozkaz opuszczenia w przeciągu trzech dni Piemontu. Taki sam los spotkał pana Gołowina, chociaż jako angielski poddany jest naturalizowany. Prawda, że się odwołał do powagi Palmerstona „*Civis romanus sum*", ale nie odniósł ztąd wielkiej korzyści. Angielski poseł, lord Hulson, niewidział bynajmniej potrzeby przeszkadzać policyi w jéj krokach przeciw panu Gołowinowi. Pan Gołowin groził najprzód, że się oprze wypędzającéj go publicznej władzy; ale poźniéj namyślił się inaczéj i odjechał do Genuy, zkąd nanowo udał się pisemnie do ambasady angielskiej.

(Breve J. Ś. Papieża do arcybiskupa w Medyolanie.)

Rzym, 26. lipca. Jego Świątobliwość Papież wydał następujące *breve* do najprzewielebniejszego imćx. Arcybiskupa w Medyolanie:

Pius IX. PP.

Czcigodny Bracie, Nasze pozdrowienie i Apostolskie błogosławieństwo.

Z wielką przyjemnością w duszy czytaliśmy doniesienie o zaszłych w Medyolanie w ciągu marca wypadkach, gdy pięciu księży z Medyolańskiego seminaryum misyi zagranicznych do Australii odeszło. Cieszymy się wraz z tobą a mianowicie z biskupem w Pawii tym uszczęśliwiającym postępem i dziękujemy codziennie Panu, który do swojéj winnicy robotników wysyła, aby te barbarzyńskie, pochodnią ewanielii oświecone ludy pomnożyły liczbę synów jego świętego kościoła. U Boga jest kierunek i pomoc. Zaleciliśmy ich jak najlepiej, i nieprzestajemy błagać go, aby podobłogosławił ich trudom, i modlimy się, aby im nieustannie udzielał swéj pomocy, i by zebrali jaknajobfitsze plony swojéj misyi ewanielicznej. Zadatkiem najgorętszéj Naszéj miłości ku tobie, niechaj będzie Nasze apostolskie błogosławieństwo, które z całego serca dajemy tobie równie jak duchowieństwu i ludowi twego Medyolańskiego kościoła, abyście się wszelkich niebieskich darów uczestnikami stali.

Dano w Rzymie 10. lipca 1852, w VII. roku Naszego Pontyfikatu.

Pius IX. P. P. m. p.

m. p. Życzymy ci także z przyczyny twego listu do kleru i ludu szczęścia, w którymto liście skreśliłeś słusznie smutne położenie Szwajcaryi; modlimy się do Boga, aby ten kraj ochraniał z jego prawami i bronił go swojem świętem ramieniem.

Do czcigodnego Brata Bartolomeo Carlo Romilli, Arcybiskupa w Medyolanie. *(Abdb. W. Z.)*

(Dekreta Wielkiego księcia Toskanii.)

Florencya, 29. lipca. *Monit. Tosc.* zawiera następujące dekreta Wielkiego księcia:

„My Leopold II. itd. itd. Gdy na mocy artykułu VI. monarchicznego dekretu dd. 6. maja 1852 zatrzymana rada stanu została oddzieloną od rady ministeryalnej, uczuliśmy przy objęciu nanowo dalszej prerogatywy władzy powiększenie Naszych powinności. Zamiarem Naszym było zapewnić Sobie w tej instytucyi silną podporę i światłą pomoc, któraby bez płonnych i utrudzających powierzchowności mogła nam jednak nastręczyć ważne korzyści kolegialnych

usiłowań i dyskusyi przez udział osób, bogatych w to doświadczenie które w rozumieniu i kierowaniu publicznemi sprawami od błędów ochrania. — Drugim dekretem Wielkiego księcia postanowiono płacę dla członków i urzędników rady stanu; trzecim oddzielono kierunek szpitalów i zakładów dobroczynności od ministeryum oświecenia i przydzielono go do ministerstwa spraw wewnętrznych, równocześnie złożono z urzędu dotychczasowego ministra sekretarza stanu departamentów oświecenia i dobroczynności, margrabię Bouella, z zatrzymaniem pensyi i zastąpiono go przez teraźniejszego radzcę stanu Cosimo Buonarotti; czwarty dekret zawiera przepisy względem expropryacyi wprowadzeniu linii telegraficznych, równie jak względem kar postanowionych za umyślne uszkodzenie telegrafów; piąty zawiera czwartą między rządami Toskanii i Modeny konwencyę względem przyłączenia właściwych linii telegraficznych; Toskania poprowadzi swą linię telegraficzną na Pisa gościńcem od Pietra-santa aż do Porta na toskańsko-esteńskiej granicy. Modena pociągnie swoją od Porta aż do punktu połączenia z liniami austryackiemi, a właściwie Parmezańskiemi; dla całej administracyi, taryfy itd. będą wzięte za prawidło normy, które w zawartym 25. lipca 1850 między Austryą, Prusami, Bawaryą i Saksonią traktacie są stypulowane. *(Abl. W. Z.)*

(Wiadomości bieżące z Neapolu.)

Jego Mość król Neapolu znowu częścią całkiem darował kilku więźniom politycznym karę, częścią znacznie ją złagodził. — Uważają za rzecz niezawodną, że hrabia *Trapani* w charakterze namiestnika uda się z Sycylii do Palermo. — Sanitarna rada w Palermo oddała wszystkie prowenieneye z Nowego Orleanu, Missisipi, Mobili i z wszystkich południowych portów Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej z przyczyny wybuchnięcia cholery w Nowym Orleanie, pod 21dniową kwarantanę. *(L. k. a.)*

(Depesza telegraficzna.)

Rzym, 30. lipca. Właśnie wyszło na widok publiczny obwieszczenie względem przystąpienia kościelnego państwa do austryacko niemiecko-włoskiego pocztowego Związku. *(L. k. a.)*

Niemce.

(Projekt do ustawy względem daniny od psów wniesiony w wirtembergskiej izbie deputowanych.)

Sztutgarda, 28. lipca. Wniesiony w izbie deputowanych projekt do ustawy względem daniny od psów opiewa w najważniejszych swych paragrafach jak następuje: Art. 1. Od wszystkich psów, mających przeszło trzy miesiące, będzie pobierany dla publicznego skarbu podatek, z któregoto dochodu w okręgu gminy będą otrzymywać miejscowe kasy ubogich połowę z kasy kameralnego urzędu. Art. 2. Danina wynosi: I. od wszystkich w poniższych postanowieniach niewymienionych szczegółowo psów: sześć złr. od jednego, a po ośm złotych reńskich od każdego następnego psa; II. od takich psów, których utrzymywanie uzna się za potrzebne dla regularnego użytku z polowania, według rozciągłości i właściwości myśliwskiego okręgu (art. 3, cyfra 1), dwa złote reńskie od jednego — a po trzy złote reńskie od każdego następnego psa; III. od psów, które dla prowadzenia profesyi lub dla bezpieczeństwa są potrzebne i do tego stosowne, od każdego pojedyńczego psa tego samego właściciela: dwadzieścia i cztery krajcarów. Jeżeli prócz upodatkowanego w ten sposób jednego psa uzna się potrzebnym jeszcze jeden pies dla profesyi lub bezpieczeństwa, należy od każdego takiego następnego psa podatek dwóch złotych reńskich płacić, itd. itd. *(W. Z.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 3. sierpnia.)

Metal. austr. 5% $82^{1}/_{4}$; $4^{1}/_{2}$ $74^{1}/_{8}$. Akcye bank. 1385. Sardyńskie —. Hyszpańskie $45^{5}/_{16}$. Wiedeńskie 101. Losy z r. 1834 —; 1839 r. 112.

(Kurs giełdy berlińskiej z 4. sierpnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% $103^{1}/_{2}$ p. $4^{1}/_{2}$% z r. 1850 $104^{7}/_{8}$. $4^{1}/_{2}$% z r. 1852 $104^{7}/_{8}$. Obligacye długu państwa $94^{1}/_{2}$. Akcye bank. 109 l. Pol. list. zastaw. —; nowe $96^{3}/_{4}$; Pol. 500 l. $91^{3}/_{8}$; 300 l. $153^{1}/_{2}$ l. Frydrychsdory $13^{1}/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $10^{5}/_{12}$. Austr. banknoty —.

Grecya.

(Dekret króla Jego Mości.)

Ateny, 27. lipca. *Observateur d'Athenes* ogłosił następujący dekret Jego Mości króla Grecyi:

Otto, z Bożej łaski król Grecyi.

Ponieważ postanowiliśmy wyjechać na niejaki czas za granicę Naszego królestwa dla użycia kuracyi wodnej; przeto na czas Naszej niebytności, ze względu na ustawę rejencyi dd. 10. sierpnia, przenosimy władzę rejencyi na królowę Amalię, Naszą najukochańszą małżonkę.

Prezydent Naszej rady ministeryalnej i minister marynarki zakontrasygnuje to rozporządzenie, ogłosi je i poda do wiadomości izby deputowanych i senatu.

Ateny, 20. lipca 1852.

Otto. Chriesis. *(Abbl. W. Z.)*

(Przewaga partyi narodowej. — Misya pana Maurokordatos do Rzymu.)

Gazeta Tryestyńska zawiera z Aten pod dniem 27. z. m. dwa ważne doniesienia. Przez przedsięwzięte w gabinecie modyfikacye uzyskała partya narodowa, zwana także francuską, tym razem przewagę. — Następnie król. grecki poseł w Paryżu pan *Maurokordatos* odebrał rozkaz udania się do Rzymu i negocyowania z stolicą apostolską o konkordat, aby kościelno-religijny stosunek Greków w kościelnem państwie zabezpieczyć. *(L. k. a.)*

Turcya.

(Odmiany w wojsku tureckiem. — Turecka eskadra.)

W wojsku Tureckiem zaprowadzają znaczne odmiany. Z najznaczniejszych oficerów wszelkich stopni będzie złożona komisya dla zaproponowania reform na wzór armii europejskich; następnie armia Konstantynopola zmieni nazwę i główną kwaterę i otrzyma na szefa własnego muszyra; dotychczas dowodził nią minister wojny. Również garnizon Konstantynopola, który dotychczas był złożony z pułków, należących do różnych korpusów armii, będzie na przyszłość utworzony systematycznie z jednego pułku piechoty i czterech szwadronów każdego z sześciu korpusów armii, które się corocznie odmieniają, i połączony z szkołami kadetów wszystkich korpusów i wszelkiego gatunku broni, będzie pomagać do utrzymywania na równej wysokości taktycznego ukształcenia armii Tureckiej.

— Według wiadomości z *Bajrutu* pod dniem 20. z. m. złożona z sześciu okrętów turecka eskadra odpłynęła ztamtąd do Trypolicy i Latakia. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Żółkiewskim.)

Żółkiew, 2. sierpnia. W ostatnich dwóch tygodniach lipca sprzedawano na targach w Bełzie, Lubaczowie, Rawie i Żółkwi w przecięciu korzec pszenicy po 5r.55k.—5r.12k.—7r.45k.—0., żyta 5r.16k.—6r.36k.—5r.12k.—0., jęczmienia 4r.24k.—4r.24k.—4r.15k.—0., owsa 2r.24k.—2r.24k.—2r,36k.—0., hreczki 5r.—0—5r.6k.—5r.$16^{4}/_{5}$k., kartofli 0—2r.24k.—2r.—0. Cetnar siana kosztował 1r.—48k.—42k.—$37^{3}/_{5}$k., wełny w Rawie kamień 6r. — Sąg drzewa twardego 4r.12k.—6r.—4r.36k.—7r.12k., miękkiego 3r.12k.—5r.—3r.48k.—5r.12k. Za funt mięsa wołowego płacono $3^{3}/_{5}$k.—4k.—$3^{3}/_{5}$k.—4k. i za garniec okowity 1r.12k.—1r.20k.—1r.12k.—1r.36k. m. k. Kukurudzy i nasienia konicza nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 7—8. sierpnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	30	5	36
Dukat cesarski	„ „	5	36	5	40
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	44	9	48
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	$52^{1}/_{2}$	1	$53^{1}/_{2}$
Talar pruski	„ „	1	44	1	46
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	23	1	24
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	84	35	84	55

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 8. sierpnia 1852.

		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	mon. konw.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 7. sierpnia.)

Amsterdam — l. 2. m. Augsburg $119^{1}/_{4}$ l. uso. Frankfurt $118^{1}/_{4}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 176 l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 11.53. l. 3. m. Medyolan $119^{1}/_{4}$. Marsylia $141^{1}/_{4}$ l. Paryż $141^{1}/_{2}$ l. Bukareszt —. Konstantynopel —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $98^{1}/_{4}$; lit. B. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wied. d. 6. sierpnia o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $25^{3}/_{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $23^{7}/_{8}$. Ros. Imperyały 9.43. Srebra agio 19 gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. sierpnia.

PP. Lewicki Józef, z Bonowa. — Urbański Jan, z Dunkowic. — Żółtowski Jan, z Lubienia. — Antoniewicz Wincenty, ze Skwarzawy.

Dnia 8. sierpnia.

PP. Maliński Franciszek, do Lubienia. — Niezabitowski Stanisław, do Rzepedzia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. sierpnia.

PP. Kawaler Angelo Bongioanni di Castelborgo, k. sardyński jenerał kawaleryi, do Stanisławowa. — Jaruntowski Jan, do Twierdzy. — Jaruntowski Antoni, do Jabłonki.

Dnia 8. sierpnia.

PP. Trzecieski Stanisław, do Miejsca. — Podlewski Alexander, do Dolhego. — Gaffenko Jędrzej, do Czerniowiec. — Gorajski Adam, do Mościsk. — Strzelecki Eugeniusz, do Wyrowa. — Nikorowicz Józef, do Stanisławowa. — Roder Franciszek, c. k. radzca finansowy, do Żółkwi.

TEATR.

Dziś: komedye polskie: **„Gałganiarka Warszawska,"** i **„Berek zapieczętowany."**
Jutro: opera ni m.: **„Nabuccodonosor."**

Na c. k. loteryi we Lwowie wyciągnięto dnia 7. sierpnia 1852 roku następujące pięć numera:

52. 22. 71. 76. 34.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 18. i 28. sierpnia 1852.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowéj.